

Revisjon av finansforetaks taushetsplikt for forskningsformål

1. BAKGRUNN

Etter finansforetaksloven § 16-2 første ledd plikter et finansforetak å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysninger om kunders og andres forretningsmessige eller personlige forhold som foretaket mottar under utøvelsen av virksomheten, med mindre foretaket etter lov eller forskrifter gitt med hjemmel i lov har plikt til å gi opplysninger eller er gitt adgang til å gi ellers taushetspliktbelagte opplysninger. I motsetning til forvaltningsloven gir finansforetaksloven i dag heller ingen tidsgrense for når taushetsplikten bortfaller. Dagens rettstilstand forstås slik at finansforetakenes taushetsplikt i utgangspunktet varer evig.

Finansforetaksloven § 16-2(1) andre punktum åpner for at Finanstilsynet i enkeltsaker helt eller delvis kan oppheve taushetsplikten når «særlige hensyn» tilsier det. Finanstilsynet har i sin praksis, ut fra de tungtveiende personvern- og samfunnshensynene som ligger bak taushetsplikten, lagt til grunn at adgangen til å oppheve taushetsplikten er snever, og at det må foreligge sterke reelle og tungtveiende grunner for utlevering. Etter finansforetaksloven § 16-2(8) kan departementet gi forskrift om utlevering av opplysninger.

En forskergruppe bestående Ingeborg Solbrekken, Berit Reisel og Christopher Harper ba Finansdepartementet i brev 21. februar 2022 om å fastsette et unntak fra finansforetakenes taushetsplikt som åpner for innsyn i finansforetakenes arkivmateriale for perioden 1940 til 1950. Finanstilsynet anmodet i vedlagte brev 9. mars 2022 Finansdepartementet om å utrede en endring av taushetspliktreglene i finansforetaksloven § 16-2. Finans Norge har i brev 15. mars 2022 støttet forskernes anmodning om unntak fra taushetsplikten for innsyn i arkivmateriale.

2. MANDAT

Tema for utredningen er unntak fra finansforetakenes taushetsplikt for utlevering av opplysninger til forskningsformål.

Utredningen skal inneholde:

- Utkast til en lov- eller forskriftsbestemmelse som åpner for at finansforetak, på nærmere vilkår, kan fritas fra taushetsplikten i finansforetaksloven § 16-2(1) for opplysninger om f.eks. nåværende, tidligere og avdøde kunders konto- og låneforhold som ønskes utlevert for forskningsformål.
- En vurdering av om taushetsplikten for finansforetak i finansforetaksloven § 16-2(1) skal bortfalle etter en viss tid, f.eks. et antall år etter kundens død, og ev. andre avgrensninger av taushetsplikten.
- En vurdering av om det bør innføres særskilte regler om innsyn i materiale fra andre verdenskrig, i årene 1940 – 1950.
- En vurdering av taushetspliktunntaket forhold til annet relevant regelverk, herunder bl.a. personvernregelverket og arkivloven.

Sist oppdatert: 30. november 2023

Oppdragstaker kan i utformingen av lov- eller forskriftsforslag se hen til taushetspliktsreglene etter forvaltningsloven og andre relevante regler, bl.a. med sikte på harmonisering med annet regelverk med lignende formål.

Basert på utredningsarbeidet skal oppdragstaker utarbeide et høringsnotat med tilhørende forslag til lov- eller forskriftsendring. Oppdragstaker kan også foreslå endringer i annet regelverk i den grad det er relevant, eller peke på tilgrensende problemstillinger som faller utenfor oppdraget og som derfor ikke utredes/drøftes videre. Oppdragstaker er i sin utredning ikke bundet eller begrenset av forslagene til løsninger som er skissert i de vedlagte brevene fra Finanstilsynet og Finans Norge.

3. ANDRE FORHOLD

Finansdepartementet kan presisere eller gjøre tilføyelser til mandatet. Utredningen gjennomføres i utgangspunktet innenfor en budsjettamme på 100 000 kroner. Fristen for å levere utredningen er 30. juni 2023. Departementet vil ha dialog med oppdragstaker, og vil kunne bidra til de forskjellige punktene ved behov.

Vedlegg:

- Brev fra Finanstilsynet til Finansdepartementet, 9. mars 2022: *Finansforetakenes taushetsplikt – forslag om revisjon av finansforetaksloven § 16-2*
- Brev fra Finans Norge til Finansdepartementet, 15. mars 2022: *Henvendelse vedr. ønske om innsyn i finansforetaks arkivmateriale*
- Brev fra Ingeborg Solbrekken, Berit Reisel og Christopher Harper til Finansdepartementet, 21. februar 2022: *Anmodning om forskrift*
- Finanstilsynets vedtak 1. februar 2022 til Valdres Sparebank, offentlig versjon